

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/224892,82-rocznica-Zbrodni-Wolynskiej-dzialania-Instytutu-Pamieci-Narodowej.html>
10.04.2026, 22:58

[Następny](#)

[Powrót](#)

82. rocznica Zbrodni Wołyńskiej - działania Instytutu Pamięci Narodowej

11.07.2025

[Zbrodnia Wołyńska](#)

11 lipca 2025 roku obchodzimy nowe święto państwowe: Narodowy Dzień Pamięci o Polakach - Ofiarach Ludobójstwa dokonanego przez OUN i UPA na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej. W ustawie z 4 czerwca 2025 r. o ustanowieniu tego święta (Dz.U. z 2025 r., poz. 891) podkreślono, że „męczeńska śmierć z powodu przynależności do narodu polskiego zasługuje na pamięć w formie dnia wyróżnianego corocznie przez państwo polskie, w którym ofiarom będzie oddawany hołd”.

W ustawie przypomniano, że „w latach 1939-1946 nacjonałiści ukraińscy z Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów (OUN), Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA) oraz innych ukraińskich formacji nacjonalistycznych działających na ziemiach Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej (województwa wołyńskie, tarnopolskie, stanisławowskie, lwowskie, poleskie) oraz obecnych województw lubelskiego i podkarpackiego dokonali na ludności polskiej zbrodni ludobójstwa”.

„Zamordowali ponad sto tysięcy Polaków, głównie mieszkańców wsi, zniszczyli ich mienie i doprowadzili do uchodźstwa z Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej setek tysięcy Polaków. Apogeum tej zbrodni przypada na lipiec 1943 r., a symboliczną datą hekatombi Polaków z rąk ukraińskich nacjonalistów jest dzień 11 lipca 1943 r., kiedy Polacy byli mordowani w około stu miejscowościach” - głosi ustawa.

Dotychczas, na mocy uchwały Sejmu RP z 22 lipca 2016 roku w tym dniu obchodziliśmy Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej.

W świetle prawodawstwa międzynarodowego, mordy popełnione przez Ukraińców głównie na Polakach kwalifikowane są jako ludobójstwo. Zgodnie z najnowszymi szacunkami polskich badaczy w latach 1939-1947 z rąk ukraińskich nacjonalistów zginęło nawet ponad 120 tys. obywateli Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej: ok. 60 tys. na Wołyniu i co najmniej 60 tys. w Małopolsce Wschodniej (woj. lwowskie, stanisławowskie i tarnopolskie), na Polesiu i na Lubelszczyźnie.

82. rocznica Zbrodni Wołyńskiej - działania Instytutu Pamięci Narodowej

Warszawa

Główne uroczystości:

- [11 lipca 2025, Warszawa - uroczystości upamiętniające ofiary ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich w czasie Rzezi Wołyńskiej na obywatelach II Rzeczypospolitej. współorganizowane z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, w obchodach wzięł udział dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej:](#)

- 10.00 - Msza święta w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w intencji ofiar ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej oraz poległych, zmarłych i żyjących żołnierzy 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej;
- 12.00 - wspólna modlitwa, apel pamięci połączony ze składaniem wiązanek przy Pomniku Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej na terenie województw południowo-wschodnich w latach 1942-1947 (Skwer Wołyński);
- 13.30 - ceremonia składania wieńców i wiązanek kwiatów przy Pomniku 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej (Skwer Wołyński);
- [11 lipca 2025, Chełm - uroczystości z udziałem prezydenta elekta, prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego](#); uroczystościom w Chełmie towarzyszyły wernisaże wystaw IPN:
 - „Wołyń 1943. Ofiary, relacje, miejsca pamięci”. Miejsce prezentacji: 11 lipca - ul. Hrubieszowska 102; od 12 lipca - Skwer Pamięci Ofiar Rzezi Wołyńskiej
 - [„Kościoły i kaplice na Wołyniu z obrazami Włodzimierza Sławosza Dębskiego”](#). Miejsce prezentacji: 11 lipca br. przy ul. Hrubieszowskiej 102. Panele wystawy: [do pobrania](#)
- [12 lipca 2025, Domostawa - uroczystości z udziałem zastępcy prezesa IPN dr. hab. Karola Polejowskiego, organizowane przez środowiska kresowe i patriotyczne przy Pomniku Rzezi Wołyńskiej autorstwa Andrzeja Pityńskiego; Oddział IPN w Rzeszowie sfinansował w tym miejscu dwie tablice informacyjne dotyczące Zbrodni Wołyńskiej](#);
- [15 lipca 2025, godz. 17:00, Tarnobrzeg - otwarcie wystawy IPN „Wołyń 1943. Miejsca pamięci” w ramach Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej \(Muzeum - Zamek Tarnowskich w Tarnobrzegu\)](#);

Pozostałe wydarzenia:

- [9 lipca 2025 - specjalne wydanie audycji „Przystanek Historia”, w której Adam Hlebowicz z IPN opowiada o Polakach na Wschodzie, w tym o ofiarach Zbrodni Wołyńskiej](#);
- [11 lipca 2025 - artykuł prof. Grzegorza Motyki „Rzeź Wołyńska” oraz podcast na portalu rp.pl; posłuchaj podcastu](#)
- [11 lipca 2025 - Krwawa Niedziela. Michał Nowak gościem cyklu „Historia toczy się dziś”](#);
- [12 lipca 2025 - „Kulisy historii” odc. 224 „Wołyń ‘43” - rozmowa z dr Joanną Karbarz-Wilińską z Biura Badań Historycznych IPN](#);

Instytut Pamięci Narodowej w Bydgoszczy

- 10 lipca 2025, godz. 17.00, Bydgoszcz - wykład historyka z IPN pt. „Ludobójstwo wołyńsko-galicyskie (1943-1945). Nierozliczona zbrodnia ukraińskich nacjonalistów”; spotkanie w ramach Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” (sala konferencyjna im. Mariana Rejewskiego, Delegatura IPN w Bydgoszczy);
- 11 lipca 2025, godz. 11.00, Grudziądz - uroczystości z udziałem dyrektora IPN w Gdańsku dr. Marka Szymaniaka pod Pomnikiem Pamięci Ofiar Ludobójstwa na Kresach Wschodnich, współorganizator: Towarzystwo Miłośników Kresów Wschodnich:
 - Msza św. w kościele pw. WNM ul. Moniuszki 8
 - Złożenie kwiatów przy pomniku
- 11 lipca 2025, godz. 17:00, Toruń - spotkanie upamiętniające ofiary ludobójstwa na Wołyniu, kolportaż materiałów IPN dotyczących Zbrodni Wołyńskiej; organizatorzy: REN Bydgoszcz/Toruńscy Patrioci (Rynek Staromiejski);
- 11 lipca 2025, godz. 18:00, Bydgoszcz - uroczysta Msza święta w intencji ofiar Zbrodni Wołyńskiej, złożenie kwiatów przed tablicą upamiętniającą ofiary, uroczystości z udziałem przedstawicieli delegatury IPN w Bydgoszczy (kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, Plac Piastowski);

Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku

- 11 lipca 2025, Gdańsk - uroczystości pod Pomnikiem Pamięci Ofiar Eksterminacji Ludności Polskiej na Wołyniu z udziałem przedstawicieli IPN;
- godz. 14:30 - złożenie kwiatów pod pomnikiem
- godz. 15:00 - Msza św. w kościele św. Brygidy;

- 11 lipca 2025, godz. 17.00, Gdańsk - pokaz filmu „Zmarłych pogrzebać” z prelekcją oraz sprzedażą publikacji IPN (Parafia Misjonarzy Oblatów M.N., ul. Elżbietańska 9/10);

Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach

- [11 lipca 2025, godz. 11.00, Katowice - obchody 82. rocznicy ukraińskiego ludobójstwa na Wołyniu, pod tablicą pamiątkową poświęconą pamięci Polaków zamordowanych na Kresach Wschodnich w latach 1939-1947, znajdującą się na ścianie kaplicy na cmentarzu przy ul. Sienkiewicza, organizowane przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach oraz Towarzystwo Przyjaciół Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Katowicach;](#)

Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie

- [10 lipca 2025, godz. 17.00, Kraków - dyskusja „Ludobójstwo wołyńsko-małopolskie. Przyczyny i skutki” z udziałem prof. dr. hab. Tadeusza Zycha \(Uniwersytet Rzeszowski\), prof. dr. hab. Mariusza Wołosa \(Instytut Historii PAN\) oraz dr. Pawła Należniaka \(IPN Oddział w Krakowie\). Rozmowę poprowadzi Katarzyna Osowska-Wołos \(IPN Oddział w Krakowie\), siedziba IPN w Krakowie, ul. Stefana Czarnieckiego 3\);](#)
- [11 lipca 2025, godz. 9.15, Kraków, cmentarz Rakowicki - uroczystości w 82. rocznicę tzw. Krwawej Niedzieli na Wołyniu. Na wydarzenie zaprosili dr hab. Filip Musiał, dyrektor krakowskiego oddziału IPN oraz dr inż. Krzysztof Jan Klęczar, wojewoda małopolski.](#)

Instytut Pamięci Narodowej w Lublinie

- 11 lipca 2025, godz. 10.00, Lublin - współorganizacja obchodów Narodowego Dnia Pamięci o Polakach - Ofiarach Ludobójstwa dokonanego przez OUN i UPA na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej
- Otwarcie wystawy IPN „Wołyń 1943. Miejsca pamięci” w ramach Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej (godz.13:00, Plac Litewski)
We współpracy z Lubelskim Urzędem Wojewódzkim w Lublinie, Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego w Lublinie, Urzędem Miasta Lublin;
- [15 lipca 2025, godz. 17:00, Tarnobrzeg - otwarcie wystawy IPN „Wołyń 1943. Miejsca pamięci” w ramach Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej \(Muzeum - Zamek Tarnowskich w Tarnobrzegu\);](#)
- publikacja tekstu dr. Pawła Sokołowskiego (IPN Lublin): *Ofiary i liczby. „Dokumenty zbrodni wołyńskiej” o okolicznościach śmierci Polaków*, „Biuletyn IPN” 2025, nr 7, s. 159-174;
- publikacja tekstu dr. Pawła Sokołowskiego (IPN Lublin): *Ludobójstwo UPA w Lipnikach*, przystanekhistoria.pl (data publikacji na stronie: 9 lipca 2025);
- publikacja tekstu dr. Pawła Sokołowskiego (IPN Lublin): *Wołyńskie losy rodziny Hermaszewskich*, „Kurier Lubelski”, 25 czerwca 2025 r.
- publikacja tekstu Władysława Rożkowa: *„Trwał na posterunku do ostatniej chwili...” Historia życia i męczeństwa ks. Stanisława Dobrzańskiego (1905-1943)*, „Kurier Lubelski” ,9 lipca 2025 r.

Instytut Pamięci Narodowej w Opolu

- 11 lipca 2025, godz. 9.00, Nysa - obchody z Narodowego Dnia Pamięci o Polakach - Ofiarach Ludobójstwa dokonanego przez OUN i UPA na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej pod tablicą przy Urzędzie Miejskim w Nysie; w wydarzeniu wziął udział pracownik Delegatury IPN w Opolu i złożył kwiaty pod tablicą upamiętniającą Polaków pomordowanych przez OUN i

UPA (od strony ul. Chodowieckiego);

Instytut Pamięci Narodowej w Poznaniu

- 11 lipca 2025, Chodzież - wykład Marcina Podemskiego w związku z uroczystościami Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez Ukraińskich Nacjonalistów na Obywatelach II RP;
- 11 lipca 2025, Poznań - udział delegacji IPN w uroczystości organizowanej w Poznaniu przez Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich;
- 11 lipca 2025, Zielona Góra - udział delegacji IPN w uroczystości organizowanej w Zielonej Górze przez Urząd Miasta Zielona Góra;
- 11 lipca 2025, Żary - udział delegacji w uroczystości organizowanej IPN w Żarach przez Kresowe Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze im. Orłąt Lwowskich, Klub Tarnopolan Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich i Stowarzyszenie Upamiętniania Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów;

Instytut Pamięci Narodowej w Rzeszowie

- 11 lipca 2025, Brzesko - wykład dr. Artura Brożyniaka (OBBH IPN Rzeszów) „Ludobójstwo dokonane przez ukraińskich nacjonalistów na Kresach południowo-wschodniej II RP” podczas uroczystości;
- [11 lipca 2025, godz. 10.00, Lubaczów i okolice - Akcja „Zapal Znicz Pamięci”](#). W ramach akcji na cmentarze wyruszyła delegacja pracowników IPN w Rzeszowie, a także drużyny z Hufca ZHP w Lubaczowie, strzelcy z Jednostki Strzeleckiej 2033 im. gen. bryg. Józefa Kustronia i członkowie Oddziału Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w Lubaczowie. Wszystkie delegacje zebrały się 11 lipca 2025 r. o 10.00 na Rynku w Lubaczowie, skąd po apelu i przemówieniach zaproszonych gości, udały się pod tablicę upamiętniającą ofiary. Zostały tam złożone kwiaty i zapalone znicze pamięci. Następnie poszczególne delegacje odwiedziły cmentarze, gdzie zostały zapalone biało-czerwone znicze na grobach ofiar pomordowanych przez OUN-UPA w powiecie lubaczowskim.
- 11 lipca 2025, godz. 12.00-17.00, Przemyśl - udział dyrektora IPN w Rzeszowie dr. hab. Dariusza Iwaneczki w uroczystościach upamiętniających 82. rocznicę Zbrodni Wołyńskiej;
 - godz. 12.00 - na Rondzie Ofiar Wołynia modlitwa i symboliczne zapalenie zniczy,
 - godz. 16.00 - Msza święta w Kościele OO. Karmelitów Bosych w intencji ofiar Zbrodni Wołyńskiej,
 - godz. 17.00 - uroczystość patriotyczna przy Grobie Wołyńskim na Cmentarzu Wojskowym z udziałem Kompanii Honorowej WP;
- 12 lipca 2025, Domostawa - udział delegacji z Oddziału IPN w Rzeszowie w niezależnych uroczystościach środowisk kresowych i patriotycznych Narodowego Dnia Pamięci o Polakach - Ofiarach Ludobójstwa dokonanego przez OUN i UPA na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej przy Pomniku Rzezi Wołyńskiej autorstwa Andrzeja Pityńskiego w Domostawie. IPN Oddział w Rzeszowie sfinansował w tym miejscu dwie tablice informacyjne dotyczące Zbrodni Wołyńskiej;

[Instytut Pamięci Narodowej w Szczecinie](#)

- od 4 lipca 2025, Gorzów Wielkopolski - wystawa „Wołyń 1943. Wołają z grobów, których nie ma” (kościół katedralny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny);
- od 9 lipca 2025, Koszalin - wystawa „Polskie ośrodki samoobrony na Wołyniu 1943-1944” w Przystanku Historia w Koszalinie;
- 11 lipca 2025, godz. 13.00, Koszalin - prelekcja historyka z IPN „Przebraże 1943. Samoobrona polska na Wołyniu” (Przystanek Historia w Koszalinie, ul. Zwycięstwa 115);
- [11 lipca 2025, godz. 11.00, Szczecin - uroczystości przy pomnik Pamięci Ofiar nacjonalistów ukraińskich w latach 1939-1947 na Cmentarzu Centralnym](#);
- 11 lipca 2025, Szczecin - prezentacja wystawy plenerowej „Wołyń 1943. Wołają z grobów, których

nie ma” (Plac Zgody);

Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu

- [11 lipca 2025, Wrocław - obchody opamiętniające ofiary ludobójstwa dokonanego przez OUN i UPA na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej, współorganizowane przez wrocławski oddział IPN \(przy pomniku-mauzoleum na bulwarze Xawerego Dunikowskiego\);](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Polska

Centrala

Zbrodnie wołyńska

Inicjatywy IPN

Powiązane wiadomości

● W Domostawie upamiętniliśmy ofiary Zbrodni Wołyńskiej

● Obchody 82. rocznicy Zbrodni Wołyńskiej w Chełmie

„Jeśli zapomnimy o nich, niech Bóg zapomni o nas” - obchody 82. rocznicy Zbrodni Wołyńskiej

11 lipca Narodowy Dzień Pamięci o Polakach - Ofiarach Ludobójstwa dokonanego przez OUN i UPA na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej